

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

(Ціна 1. прик. в таборі 3 ф.)
„ „ „ поза таб. 4 ф.)
На місяць в таборі . . 25 ф.
„ „ „ поза таб. 30 ф.
На 3 місяці в таборі 75 ф.
„ „ „ поза таб. 90 ф.

ЧАСОПИСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕДЛЯРІ.

ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Видає „Видавниче Товариство імені В. Грінченка“.

Ч. 45. (92).

Четвер, 5. липня 1917.

Рік III.

Слова і діло.

Не раз уже читали ми заяву тимчасового російського правительства, що воно стояло і стоїть даліше за рівноправність всіх народів, що ніякого народу не хоче ані підбивати, ані своєї власті йому накидати, та що стоїть на становищі, яке зайняв Вільзон, а іменню: кожному народові має бути дана свобода рішати про свою долю. Російське правительство не лише словесно держить ся тих основ мира, але як бачимо з послідних заяв міністра Терещенка, воно хоче так довго вести війну, пока центральні держави не будуть примушені признати сю засаду самоозначення народів. Виходило б з того, що російське правительство перейняв на себе роль освободителя поневоленних народів. Річ для нас не нова, бо те саме говорило царське правительство, коли йшло „освободжати“ Галичину.

Придивім ся тепер, як поступас тимчасове російське правительство що до „інородців“ і зосібна—що до Українців. На числених зїздах, які доси відбулись в Київї та інших городах України, в яких брали участь майже всі стани нашої суспільности, починаючи від селян і кінчаючи генералами, всі і всюди висказувались однаково: „Ми бажаємо повної національної і територіальної автономії України“. Значить ся, народ висказав вже ясно свою волю. Тимчасом одного дня довідуєм ся, що те саме російське правительство, що на словах голосить засаду самоозначення народів, і береть ся народи освободжати, на ділі відкидає автономію України, бо—мовляв—це не його діло, а будучих Установчих Зборів. Другого знов дня доходить до нас вїсти, що міністер Керенський заборонив військовий український зїзд в Київї, хоч цього домагали ся всі представники українських салдатів. Можливо, що за тими заборонами слїдуватимуть другі...

Прикро се вражає душу кожного свідомого Українця, але несподїванкою це не є для нікого, хто раніш жив та стрічав ся з російськими лібералами й анав їхній погляд на український рух. Та давнійше

мали ті російські поступовці хоч якийсь аргумент, що, мовляв, доки посвистує царська нагайка над нами, не можна думати про якісь осібні українські інтереси, а всім треба єднати ся для побороення спільного ворога. Але сьогодні можна вже сказати, що царизм лежить розбитий у ніг наших, а народи Росії, освободившись з пут царизму, можуть тепер спокійно взяти ся до введення нового ладу та порядку у себе вдома. А хтож кращий може завести лад у своїй хатї, як не хазяїн? Хто ліпший лад зуміє завести у нас на Україні, як не сам український народ, котрий ту землю любить, нею дорожить, бо це його батьківщина, і за неї він проє своє від життя проливав. Якаж армія може краще боронити Україну, як не армія українська?

Та пан Керенський не хоче цього чути. Коли в Радї робочих і салдатів закинув йому в гострих словах Ленїн, що він виступас проти України та Фінляндії, то відповів п. Керенський, що він свого погляду на українську справу не змінив, але є даліше за автономією України, як був перед трьома роками. Але тимчасово, на його думку, не можна допустити до розірвання Росії на три часті, що викликалоб замішанне в цілій Росії. А хтож власне як не п. Керенський причиняєт ся до розриву Росії на часті тим, що виступас проти автономії України (хоч на словах є за нею) та проти творення українських полків? Ми чули, що наші земляки на Україні досі на кождім кроці маркували свою лояльність зглядом теперішнього правительства. На кождих майже зборах, які відбувались в Київї та на провінції, все накликували, щоб підпирати тимчасове правительство, надїючись, що воно так само лояльно та справедливо віднесет ся до бажань українського народу.

Але від сьогодні після того, як російське правительство показало правдиве своє обличчє, настрої у наших земляків далеко не той самий. Бачимо це вже з послідних подій на Україні. Мимо заборони Керенського військовий український зїзд у

Київї відбув ся, а участь в ньому брало поверх 2000 люда. На зїзді ухвалено, щоб салдати так довго не йшли на позицію, доки Керенський не згодить ся на видїлення українських полків. Відношенне Українців до російського правительства в кождим днем заострюєт ся. І так, як раніше наша суспільність була лише за автономією України, то зараз, як можна бачить з послідних вістей, зачинає там переважати ідея цілковитої самостійности. Бачим це зі слів одного учасника, що вернув недавно з Росії до Штокгольму, котрий заявив, що тепер поважно числять ся в Росії лише із самостійницьким рухом України та Фінляндії, бо що до Сибіру, то він зі страху перед Янцями держить ся Росії.

До такої політичної орієнтації доводить наших земляків, як бачимо, політика самого правительства, котре в багатьох ще направах держить ся на жаль політики давнього царського режіму. Сті останки царської політики, це сміттє самодержавія, ще не зовсім виметене, а видно його не лише в заграничній політиці теперішнього революційного правительства, але також у внутрішній політиці. В політиці заграничній теперішнє правительство держить ся ще досі умов заключених царським правительством із союзниками, в політиці внутрішній так само придержуєт ся централістичних засад старого режіму, по крайній мірі що до Українців, не добачуючи тої суперечности між словами й ділами, яка кождому так легко кидаєт ся у вічі. Бо дійсно незрозумілим являєт ся факт, що теперішнє російське правительство з одного боку відкидає автономію України, передаючи цю справу будучим Установчим Зборам, а з другого боку признає Полякам не лише автономію, але й неависимість. Чому ж що до Поляків почувлось правительство в праві рішати сю справу без Установчих Зборів, лише чомусь справу українську полишас тим Зборам?

Ясно, що се звичайні, нічим неоправдані викрути, котрі одначе вказують на правдивий настрої правительства відносно українського руху.

На жаль трапляють ся ще між нами товариші, оголомшені російською революцією, котрі так далеко йдуть, що всі здобутки українського народу в Росії хотять приписати теперішньому правительству. Правда, Українці за теперішнього правительства взяли у багатьох містах на Україні керму в свої руки, бо наприклад, видних Українців, як Максимовича, Дорошенка і др. покликано на губернаторів; суд, церква та школа також поволї переходять в наші руки, але всі ці здобутки ми завдячуємо не теперішньому російському правительству, а власній силі та праці, а правительство в багатьох випадках мусїло з тим числитись, як з довершеним фактом. Ми вповні признаємо заслуги, які теперішнє революційне правительство положило в здобуттю свободи та загальних прав людини; не сумніваємо ся також, що деякі члени сього правительства є навіть за тим, щоб сповнити деякі бажання українського народу відносно нашої співучасті в адміністрації України та народного шкільництва,—але далеко воно є від того, щоби всю власть в краю передати в наші руки, щоб зрєкти ся добровільно панування над українським народом. Не забуваймо, що в теперішнім російським правительстві засїдають побіч соціалістів також багаті поміщики російські, мастки яких порозкидані всюди по Україні. А вже сама думка, що та земля моглаб перейти в руки українських селян, коли повстане Український Соїм, котрий може так рішити земельну справу,—наповняє страхом не лише чорносотенні, але й ліберальні серця московських панів. Те саме відчуває мабуть ціла маса всяких московських чиновників, урядників, професорів і др., що займають тепер тепленькі місця на Україні, коли нещасні „хахли“ блукають ще й досі по Сибіру.

І тому то ми мусимо відверто собі сказати, що справа з автономією України не так легко піде, як то собі деякі „автономісти“ представляють. Ми мусимо бути свідомі того, що проти нас стане не лише російське правительство, але значна більшість російської суспільности, не виключаючи

всякого рода лібералів та поступовців, котрі мають для нас лиш гарні слова, а не діла.

Хай буде се для нас наукою, що нема рації покладати ся на слова й обіцянки з боку московської керми і що тільки власними силами й боротьбою здобудемо наші права, здобудемо Вільну Україну.

С. К.

Коліскова пісня.

Спи, дитино, моя втіхо,
Спи, мій сину дорогий,
Поки ще від тебе лихо
Одвертає Всеблагий;
Поки доля неспостійна
Ще не зрадила тобі,
Поки живий тече спокійно—
Без тривоги і без журби;
Поки ще тебе не вспіла
Люта доля полонить—
Спи, дитино моя мила,
Хай Господь тебе хранить!
Непомітно, любий сину,
Хвиля щастя промине,
Прийде лишенько на зміну
Й сон від тебе прожжено...
Тоді занаеш, мій коханий,
Що дні нашого життя—

То печельне страждання,
Трата сили без пуття.
Ах, тоді, мій любий сину,
Хоч би й рад ти відпочить,
Та печалі без упину
Будуть серденько точить...
Ти зустрінеш ся з бідою
На зорі найкращих літ,
За турботами й нуждою
Остогидне тобі світ;
Де ні ступиш—перепони
Ти побачиш на шляху,—
Будеш слаті жалі, прокльони
На фортуноньку лиху...
Жизнь, мій сину,—то з судьбою
Неутомная війна:
Схоче грати ся тобою,
Наче лялькою, вона...
Ох, багато злої карі
Потерпиш ти в цій борбі:
За ударами удари
Доля слатиме тобі...
Хто ж поборе—Бог те знає—
Чи ти доленку лиху,
Чи тебе вона зламає,
Мов бильнюньку суху?...

Спи ж, моя дитино мила,
Поки тебе не знайшла,
Поки ще не загостила
До тебе недоля ала.

27. червня 1917 р.

К. Я.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ.

Вороже становище правительства до України.

Петроградська телеграфна агенція доносить: Загальна Національна Рада України в Києві уложила ряд постанов у формі домагань самоуправи України і предложила юридичному (правному) виділові тимчасового правительства. Та цей заявив, що се не діло тимчасового правительства порішати питання, доторкаючи самоуправи України, бо ці питання мають порішити правосильно всеросійські Установчі Збори. Наслідком сього уважає виділ неможливым порішити питання створення окремого комісара (міністра) для українських справ при центральнім правительстві, як і окремого краевого комісара для України. Виділ заявив ся проти участі Українців у міжнародній конференції, бо там будуть брати участь представники держав, а не народів. Виділ признав далі міністрові війни право рішення про виставлення окремих українських частей війська. Що до українізації середніх шкіл—зазначив заматаність тієї справи для учнів, які здебільшого походять з міст і не українського походження. Що до номінації осіб, які мають довіре української людности, на різні становища—заявив виділ, що се не підлягає ніякій дискусії, бо ця засада мусить бути стосована в звязку з усім населенням російської держави. Виділ признав, що средства для національної культури мусять бути дозволені місцевими адміністраційними властями, а не правительством. Що доторкає ся питання неправного засланя Українців заявив виділ, що він не може брати на себе цю справу порішити, бо вона найтісніше звязана з воєнними обставинами.

Маніфест українського Конгресу до українського народу.

Зі Штокгольму доносять дня 1. липня: Петроградська преса займає ся живо маніфестом українського конгресу до українського народу без огляду на російське тимчасове правительство. Цей маніфест зазиває взяти в свої руки всі краєві справи тому, що російське правительство неспособне до удержання порядку.

„Реч“ пятає цю проклямацію, як невдалий дотеп. Поклик каже вправді, що Україна не хоче вірвати з Росією і хоче предложити новий збір українських законів будучим російським Установчим Зборам. Та став ся невідкличний факт, що так звана Рада українського народу викопила послушенство тимчасовому правительству і проголосила себе українським правительством. Будем бачити, чи тимчасове правительство, яке дало собі раду в купку максималістів (большевиків), охоронить Росію проти розпочатого роздроблення на часті. Тимчасовому правительству потреба безумовно ужити всіх способів проти Українців, які тепер хочуть довершити те, чого Німці досі не могли доконати.

Поклик правительства до Українців.

З Петрограду доносять дня 1. липня: Правительство видало до на-

селення України відову, в якій говорить ся: „Браття з України! Не ступайте на пагубну дорогу, яка розбиває низвольні сили Росії! Не відривайте ся від „отечества.“ Не розбивайте спільної армії в хвилі великої небезпеки! Не кидайте розколу й братовбивства в ряди нації під хвилю, коли вона мусить бути найтісніше спаяна, щоби ратувати „отечество“ перед воєнною катастрофою, а покажіть розум супроти внутрішніх труднощів! Не забувайте ся у вашім неповздержливім стремління—утвердити тепер політичну форму правління України! Не завдавайте собі смертного удару! Бо загибель Росії потягне й вас за собою!“

Замість цього патетичного поклику краще було б потвердити закони самоуправи України, а не йти по дорозі царського централізму в його „солодкими“ словами й „гіркими“ ділами!

Українці на загальній Раді салдатів і робочих.

Зі Штокгольму доносять теж, що петроградський конгрес Рад салдатів і робочих займає ся теперішнім загостренням українського питання. Українці Михальський і Ткаченко означили доторішню виміняючу тактику Ради робочих в національнім питанню невідповідною для укріплення демократії і зажадали негайної згоди конгресу Рад салдатських і робітничих на утворення українських шкіл і полків.

Фракція інтернаціоналістів (з Троцьким на чолі) заявила ся за цілковитою повною автономією України та незалежністю Фінляндії. Вона має 30 членів. За цим стоїть і фракція Леніна (115 членів).

Грізне положення на Україні.

З Копенгагена доносять дня 2. липня: Після звідомлення з Петрограду формуєть ся положення на Україні що раз грішніше. Увесь український нарід є одновідний в домаганню найповнішої самостійности. Розказів і розпорядків тимчасового правительства ніхто не слухає зовсім. Утворила ся велика рада після взору парламенту, виб-

рана в цілої території України, і вона творить самостійне правління, якого всі слухають. Білька українських долків, які мали на розказ Керенського під загрозою карі йти на фронт, відмовили послулу наказові і утворили тепер сторожу Великої Української Ради. Досі правительство бояло ся ужити насилля на Україні, тому, що боять ся раз на все втратити Україну. Та досі нема поки що урядового проголошення незалежности України.

„Кельніше Цайтунг“.

Неслухняна компанія на Україні.

Зі Штокгольму звіщають з великою радістю російські часописці, що в Симферополі (на Криму) порішила одна, вложена з Українців компанія 33 полку, проти приписів Центральної України. Ради негайно йти на фронт.

Росія шукає потіхи, і на цілій території України, що є величиною більша Австро-Угорщини найшла одну компанію, яка дала ся намовити йти на фронт. Та се показує тільки, яку популярність має конгрес і Центральна Рада, коли такий дрібний факт підносять російські часописці, як доказ несподібности українського війська, а в Росії ціла балтійська флота не хоче слухати російського правительства! Для нас важне це, що Україн. Центральна Рада візьме в свої руки земельну справу на Україні—то буде мати за собою усіх селян, які стануть лавою за українські домаганця.

Українці в російським війську.

З над кордону пишуть „Ділу“: Полки російської дивізії на брідським фронті зажадали (15. с. м.) між иншими постулатами, щоби передовсім: начальний командант був Українець і щоби була заведена українська команда. Се жаданне ставлять всі підфіцери і салдати; „вони хотять, щоби все було українське, і мають (видають?) українську газету“.

По всім фронті відбувають ся українські збори.

3 РОСІЙСЬКОГО ЖИТТЯ.

Питання мира на раді салдатів і робочих.

Зі Штокгольму доносять дня 1. липня: На вечірнім засіданню конгресу рад салдатсько-робітничих дня 25. червня говорив правітну бесіду член американського посольства до Росії Russel і закінчив її: В ім'я братерства народів мусимо зачати боротьбу проти автократії. Председатель Чхеїдає подякував з рішучою заявою, що Росія доставить всі свої сили, щоби осангути мир на основах російської демократії. Опісля прийнято резолюцію, предложену соціал-революціонерами, що скоре закінчення війни уважає ся найважливішим питанням хвалі. Конференція ухвалила найгостріший протест проти імперіалістичних правительств, які ставлять перепони висилці мирових делегацій на мирову конференцію.

Маніфестації 1. липня в Росії.

Зі Штокгольму доносить голандсько-скандинавський виділ мирової конференції, що дня 1. липня н. ст. відбудут ся в Петрограді та усіх великих містах Росії великі маніфестації на честь погибших у революції жертв. В Петрограді припадають вони як раз на виїзд послів ради робочих і салдатів до Штокгольму. Маніфестації мають заявити ся, згідно з бажанням робочих і селян, за загальним миром, за скликанням Установчих Зборів і за забезпеченням демократичних форм правління проти реакції.

Опозиція Фінляндії.

Зі Штокгольму доносять: Фінляндський сенат в Гельсінфорсі порішив скреслати примусовий додаток до коштів війни у висоті 17

мілтонів. Сойм означив обмеженне справ, які мають належати найвищому рішенню петроградського правительства. Часописи жадають видачі випущеного з петропавлівської кріпости генерал-губернатора Зейна та його помічників перед суд. Залози військових кораблів підняли урочистий протест проти дальшої висилки російських військ до Франції, як довго вона протриває проти російським мировим умовам. Салдати з офіцерами твердині Свеаборг післали петроградській раді салдатів і робочих домагання негайного закінчення війни. У Гельсінфорсі відбувається нарада делегатів балтійської й чорноморської флотії.

Російська революційна армія добровольців.

Після звідомлення бюро Рейтера за почином представників чорноморської флотії, салдатів, наділених георгієвськими хрестами, представників козаків та інших мілітарних організацій утворився виділ для утворення революційної армії добровольців, які будуть боронити революцію на фронті.

Тимчасом небезпека революції грозить не на фронті, а від безладдя Росії й недостаті організації в державі.

Справа російської офензиви.

Рада салдатів і робочих голосувала, як пише швейцарська часопись, дня 20. червня, за дальше ведення війни. 75 соціалдемократів голосувало за офензивою, 322 соціалреволюціонери не за офензивою, а за дальше ведення війни для цілей революції. Се однак не має значіння, а говорять тільки про склад ради робочих, в якій мають соціалдемократи 130, соціалреволюціонери 350 голосів; решту становлять дикі (безпартійні) й інші партії.

Італійська часопись „Секолько“ пише, що рішення на загальній раді салдатів і робочих про „війну чи мир?“ западе щойно 8. липня.

Рада салдатів і робітників про будучий лад у Росії.

Петроградська телеграфічна агенція доносить: Конгрес салдатських і робітничих делегатів по довгій дискусії прийняв ухвалу про російське питання національності під натиском положення на Україні. В цій ухвалі заявляється, що це питання належить до Установчих Зборів, але вже тепер негайно правительству має видати закон, що всім національностям у Росії признається право означувати свою політичну будучину і організувати ся після власного бажання, також проголосити рівне право для всіх мов, але задержати офіційно місце для російської мови.

Це рішення на користь всіх національностей виборили Українці своїм поставленем справи.

Козаки за правительство проти земельного поділу.

Конгрес козаків порішив стати однозгідно з правительством і вдати всякі демонстрації проти його. За це дістав згоду на такі ухвали: Вся земля, яку мають козаки, має лишити ся в їх руках. Селяне на ко-

зацьких землях, які захопили землю державну (царську) й церковну — мають її вернути назад давним власникам. Тільки земля селян в козацькій області, має остати ся в руках селянських.

Таким робом козаки стають підпорою ліберального правительства, яке, як бачимо, не хоче розв'язати земельної справи в користь селян, коли каже їм вернути назад державну й церковну землю, як порішили козаки.

Установчі Збори.

З Петрограду доносить агенція Гаваса: Тимчасове правительство оголосило декрет, який ставить речинець скликання Установчих Зборів на 13. жовтня 1917 року. Вибори мають відбутися 30 вересня н. ст.

Сила партій на загальній Раді салдатів і робочих.

На загальній Раді салдатів і робочих мали голос сі партії своїми представниками, вибраними радами поодиноких міст і областей: меншовики — 325, соціал-революціонери — 306, інтернаціоналісти з Троцьким на чолі — 30, більшовики з Леніном на чолі — 115 послів. Тільки дві послідні є сторонниками негайного закінчення війни й федеративного строю в Росії.

Недостача паперу в Росії.

Правительство видало розпорядок супроти недостаті паперу, що від тепер мають ранні часописи виходити не більше, як 234 стовпці, вечірні не більше, як 150 стовпців на тиждень. Виймок становить орган правительства і орган Ради салдатів і робочих „Ізвестія“.

Рада салдатів і робочих про національну справу.

Агенція Гаваса доносить з Петрограду: Конгрес салдацько-робітничої Ради ухвалив резолюцію, якою признав Установчим Зборам розв'язання національного питання.

Правительство проти України.

Петроградські часописи доносять, що тимчасове правительство через цілу ніч з середи на четвер до ранку обговорювало Українське питання і заявило ся всім голосами проти дороги, на яку ступила Українська Центральна Рада й військовий Конгрес України в Києві.

Україна не хоче ждати Установчих Зборів.

Штокгольм 2. липня: з Петрограду доносять, що положення на Україні будить в правительстві поважну тривогу. Центральна Українська Рада в Києві не виказує ніякої прихильності до того, щоби питання автономії передати рішенню будучих Установчих Зборів. Збори українських юристів признали цією українське законодавство в своїй основі незалежним від російського; переведення судових справ повинні на будуче відбувати ся тільки в українській мові, так само судові власти мусять складати ся включно з осіб, які знають українську мову.

Про недовіре українців до російських Установчих Зборів поговорим в слідуєчій числі.

Російські умови миру.

Денники принесли вістку з Женеви, що російські мирові умови такі: 1) Вільне право самоозначення і самостійності: Бельгії, Сербії, Польщі, Ірландії, Ельзасу й Лотаарінгії, Шлезвігу й Гольштайну, Вірменії, Литви й України(?) 2) Загальне розоруження. 3) Свобода морей і торговельного розвитку. 4) Скасування тайної дипломатії. 5) Скликання конференції для ствердження, хто є винником сеї війни.

В справі Троїцького Народного Дому.

„Утро Россія“ з 30. мая н. ст. доносить з Києва, що збори залізничників станції „Київ—П“ одоголосило ухвалили резолюцію, що город обов'язаний відобрати Троїцький Народний Дім від нинішніх контрагентів Синельникова й Барського та передати українській групі Садовського, зазначаючи в горі, що в разі негайного невыповнення сього домагання Українці будуть бороти ся і не допустять ні до одної російської вистави.

Вісти зі світа.

ЗІРВАННЯ ГРЕЦІ З ОСЕРЕДНІМИ ДЕРЖАВАМИ.

З Базеля доносить Бюро Гаваса: Грецьке правительство з Венізельосом на чолі уповажнило свого швайцарського посла поручити послам в Берліні, Відні, Софії й Царгороді, що дипломатичні зносини між Грецією й осередніми державами зривають ся.

КИТАЙ НАНОВО МОНАРХІЯ.

З Гаїя доносить бюро Рейтера: Молодий цесар манджурської династії Шянтуї проголосив дня 2. липня свій вступ на престол.

РОСИЯНЕ НА ШТОКГОЛЬМСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІ.

Зі Штокгольму доносять: Голандсько-скандинавський виділ дістав повідомлення від п'ятиох делегатів петроградської Ради робочих і салдатів, що вони їдуть до Штокгольму. Вони мають прибути туди 2. липня. Між висланими знаходиться один офіцер, який належить до Ради робочих і салдатів.

ВІЙНА.

(На основі звідомлень осередніх держав.)

На західнім фронті ізза непогоди коло Арра притихла боротьба. Над Есною пробували 30. червня Французи тричі підняти наступ, та надармо. На правім березі Маас відбили Німці протинаступ Французів дня 30. червня. Коло Авокур дня 1. липня вдерли ся німецькі патрулі до другої лінії французьких окопів.

На східнім фронті підняла ся російська офензива під натиском союзників, які наперли часть російського війська до наступу.

Після одностороннього огню артилерією від горішньої Стрипи аж по Нараївку дня 30. червня з полудня почали ся могуті наступи росій-

ської інфантерії на фронті на просторі 30 кільом. Наступи відперто від Бережанами і Звижином. Борба протриває ся далі коло Залозець на північ аж до Стоходу та на південь а к до Станіслава, без ніякої зачіпки з боку осередніх держав.

Це все робота Англії; народ російської держави мусить приносити жертву крові не у власнім інтересі, бо Росія могла заключити користний мир з осередніми державами.

На італійським фронті доперли ся угорські полки до другої лінії італійських окопів коло Вертойби і взяли 156 салдатів з одним офіцером до полону.

3 таборового життя.

— Народна Рада. У п'ятницю, 29. червня, відбуло ся засідання Народної Ради в справі відіжджаючих із табору 11 членів Ради, з яких 3 із президії, а іменно: другий заступник президента і обидва секретарі. Піднесено було бажання деякого із відіжджаючих лишити в таборі, та після дискусії вияснилось, що се можливо тільки по добрій згоді, а не в примусу, бо кождий з членів Н. Р. може зрести ся посольського мандату, наколи-б пішло діло на примус.

Рішено вибрати трьох нових членів президії і вибрано т. т.: на другого заступника президента Діка, на першого секретаря Кличго і на другого секретаря От-ко. На місце вибувших членів рішено зробити доповнюючі вибори. День виборів не визначено, але доручено президії Н. Р. провести вибори як найскорше.

Тов. Лисий підніс питання, аби вибори перевести також і на роб. команду, бо багато там товаришів заявляли бажання прийняти участь у виборах, та після дискусії прийшли до противного висновку, бо це зробити дуже тяжко: прийшлося би провадити вибори в значній мірі через пошту, і справа на довго затяглась би.

На запит т. Президента, коли розпочати другу сесію Народної Ради, рішено не розпочинати сесії до того часу, поки не будуть переведені доповнюючі вибори.

Вкінці т. Президент звернув ся до відіжджаючих членів Н. Р. з прощальним словом, дякуючи т. т. за працю, яку вони шарили на користь всього українського народу, та бажуючи на далі найкращого успіху й щастя зібратися ся на Вільній Україні. Від імени всіх відіжджаючих т. М-кий дякував т. Президента і Народну Раду, обіцяючи їй на далі працювати на користь українського народу й Вільної України.

Я. От-ко.

— Т-во „Сільський Господар“. В суботу, 30. червня, відбуло ся засідання заряду т-ва, на якому були вислухані звіти скарбника, господаря й бібліотекаря, а також вибрано нового господаря на місце відіжджаючого з табору т. К-го.

Ухвалено: 1) зробити клітку для крликів і улик для бджіл; 2) видати деякі книжки відіжджаючим з табору учителям; 3) мед, що відібрали недавно від бджіл, порішено поки що не продавати.

Л. Ч.

— Видавниче Т-во ім. В. Грінченка. В понеділок, 2. липня, відбули ся надавичайні загальні збори Т-ва в справі виборів нових членів до заряду на місце вибувших. На зборах подано до відому, що з Видавничого Т-ва за відвідом з табору відбуло 10 членів. Вибрано трьох нових членів заряду й обговорено важніші біжучі справи.

В. Г.

Жертви.

На Український Національний Фонд.

Ком. Raab, № 335, т.т. Тетянін—50 ф., Милашенко—50 ф., Зогуля—50 ф., Бойко—50 ф., Шутенко—50 ф., Сало—50 ф., Пилипенко—50 ф., Барановський—50 ф., Левицький—50 ф., Курченко—50 ф., Мельничук—50 ф., Лисюк—50 ф., Лисиця—50 ф., Охрименко—50 ф., Лазаренко—50 ф., Заверталюк—50 ф., Костоглод—50 ф., Різників—50 ф., Різків—50 ф., Барабаш—50 ф., Кулинич—50 ф., Каспрюк—50 ф., Савляк—50 ф., Бондарчук—50 ф., Шарапівка—50 ф., Канівець—50 ф., Пасичник—50 ф., Груца—50 ф., Садовий—50 ф., Верещак—50 ф., Уваров—50 ф., Буячий—50 ф., Бублик—50 ф., Катур—50 ф., Сомиків—50 ф., Гарашенко—50 ф., Ушаків—40 ф., Охрименюк—40 ф., Тимошенко—20 ф., Хоменко—20 ф., Вдовиченко—20 ф. Разом . . . 19 м. 40 ф.

Ком. Münster Oberlahnkreis, № 2728, т.т. А. Х-ко—50 ф., Ф. Кр-ко—30 ф., С. Т-ко—25 ф., Ф. Ч-шт—25 ф., І. П-ко—10 ф.

Разом . . . 1 м. 40 ф.

Ком. Treisberg, Ф. Осмак—50 ф.

„ Aufenau, № 2714—4 м. 05 ф.

„ Steinbach, № 3146—2 м.

„ Gichenbach, від т. Я. Плетія—50 ф.

„ Wallmerod, 1 м.

Тов. В. Ломакін 50 ф.

Ком. Oetzengen, № 1697, т.т. Г. Воробійов—30 ф., І. Хуторний—20 ф. Разом . . . 50 ф.

Ком. Ehringshausen, № 959, від т.т.: Циганка—1 м., Воронина—50 ф., Гупенка—75 ф. разом . . . 2 м. 25 ф.

Ком. Sprachbücken, № 2278, т.т. стчовики: Юрченко—75 фен., Хороліч—25 ф., Мазуренко—50 ф., Пролуценко—25 ф., Дергачів—50 ф., Перепелиця—25 ф., Ковальчук—25 ф., Романенко—25 ф., Калайтан—25 ф., Циба—35 ф., Остапенко—25 ф., Сухойвана—25 ф., Мирошніченка—25 ф., Малохотко—25 ф., І т.т. не стчовики: Гурля—30 ф., і Лихін—10 ф. Разом . . . 5 м.

Ком. Altenhunden, № 1881, т.т.: Ку-ка—2 м., Шо-ка—1 м., Ск-ко—1 м., Ст-к—1 м., Зи-ський—1 м. Разом . . . 6 м.

Ком. № 1034, від т.т.: А. А-во і Т. Г-ко 1 м.

Всіх разом . . . 44 м. 10 ф.

На волинські школи.

Ком. Wirges, тон. Бігун—25 ф.

На будову пам'ятника помер. тов.

Ком. Birtenbach, 45 ф.

„ Kredenbaeh, № 2290, гурток „Дружба“ т.т.: Середенко—50 ф., Савицький—50 ф., Стась—50 ф., Смаков—50 ф., Стренко—50 ф., Валдинюк—50 ф., Бойко—50 ф., Близнюк—50 ф., Рубашка—50 ф., Рязниченко—50 ф., Радченко—50 ф., Демченко—50 ф., Лана—50 ф., Олексієнко—1 м., Мушта—50 ф. Разом . . . 8 м. — ф.

Ком. Oberingelheim, „на прикрасу могил помершим“,—3 м.

Всіх разом . . . 11 м. 45 ф.

На Український Воєвний Фонд.

Ком. № 1040. А. Мисенков—1 м.

На т-во „Самост. Україна“.

Ком. Altenhunden 1 м.

На хоргах в лазареті.

Ком. Wirges, № 6653, т.т.: Т-ко—50 ф., С-юк—20 ф., Т-ко—20 ф., Б-ко—20 ф., К-ем—20 ф., К-ук—50 ф., С-ка—20 ф., С-ік. Лін—10 ф., Д-ой—10 ф., Р-уль—20 ф. Разом . . . 2 м. 60 ф.

Ком. Haiger, № 2300,—1 м. 40 ф.

Всіх разом . . . 4 м.—ф.

Переписка Редакції.

На часопис «Громадська Думка» одержано переписку від таких т.т. і команд: Lyskerhausen, № 10870, Altenhunden, Sprendlingen № 2658, Eechtheim, Westermald, Schönberg № 2799, Grossrohrheim № 1068, Post Niederrohmen № 11874, Allenbach, Heider, Hergendorf, Egelsbach, Hausen № 2706, Oetzengen Birstein № 1980, Ober-Hilbersheim, Lengfeld № 1390, Gross Rohrheim, Oberneisen № 1069, Münzenberg № 1089, Niederhilbersheim № 1103, Hof Mauch Langsdorf, Edelsberg, Rixfeld. Команди: № № 3689, 1720, 1767, 1962, 1870 і 1459.

Ком. Hershbach, № 353. Віримо в Ваше щире бажання, але звернути з команд не маємо змоги, бо тепер з табору забравуть усіх на роботу. Ваше положення, як нам здається, дає Вам змогу прийняти участь в роботі й авіділя: читайте, пишуть до часопису й балакайте з т-ми. Заходіть з переводом не роблячи, щоб Вам не зробили гірше.

Ком. Etappenpost 445, У. С. С. Ри-на. Посилаємо Вам 7 пр. «Громадської Думки». Про ціну довідаєтесь з часопису.

Ком. Michelbaecker, № 2028, т.т. М. Г-ми і Ю. Ц-па. Прийняті до «Січі»; мабуть, будете прихвально до 6 сотні.

Ком. Nienbogen. Перевести Вас до нашого табору не можливо. Географію Рудницького послаємо.

Ком. Deutenheim. Заходіть зроблені, хоч на успіх надії мало.

Тов. Л. Любисток. Книжки вислаємо за відомою «Нашою ліній», яка розпродана; буде видана другим накладом.

Ком. № 1603. П. О-мко. Гроші 1 м. 50 ф. одержано. Не відомо, яким т.т. лазарету вислати часопис; просимо повідомити.

Ком. Limbach, т. Карпенко. Часопис посласемо. Повідоміть, у кого лишали гроші для обміну.

Ком. Bergbach. Часопис посласемо з рохуком на 15 ф.

Ком. Feudingerhütte 11545. Часопис посласемо накладною платою.

Ком. Pfaffenwiesbach, т. О.Д-ський. Переведення до другого господаря можливе тільки за згодою Вашого господаря.

Ком. Seibelsdorf. Послаємо 3 картки накладною платою.

Ком. Nienhagen. Географію Рудницького посласемо. Гроші ще не одержані.

Ком. № 1462. Гроші одержано. Календар, часопис і «Кобзарь» і час. вислаємо.

Ком. № 1870. Гроші одержано. Картки посласемо.

Ком. Edelsberg. Гроші за часопис одержані. Словарь чужих слів посласемо накладною платою.

Ком. Rixfeld. Часопис вам посласемо. До т.т., які одержали бібліотеку із 7 книжок і приєлали 30 ф. на часопис. Просимо указати вашу адресу, бо не знаємо, куди послати часопис.

Ком. Klingenberg, № 2733. Гроші одержано. Книжки вислаємо.

Ком. Salzböden. Гроші не одержані. Книжки й картки вислаємо.

Ком. Heisberg, № 10708. Часопис посилаєть ся.

Ком. № 2392. Гроші одержано. Часопис і книжки посласемо.

Ком. Altenhunden, № 2269. Всі часописи вислаємо. Напишіть, з якої причини повернули одну часопис назад.

Ком. № 1720. Гроші одержано. Книжки вислаємо. Книжки «Як мужик став у всіх у догугу» не маємо, тому повідомити, куди призначити решту грошей.

Ком. Gettenbach, т. С. На-ка 4 бат. № 436. Ваш т. К. Ко-цький находит ся на команді Gewerkschaft Neue Hoffnung Grube Schatten.

МІСЯЧНЕ ЗВІДОМЛЕННЯ кооперативної чайні за м. травень 1917. р.

П Р И Б У Т К И. Р А Х У Н О К К А С И. В И Д А Т К И.

П Р И Б У Т К И.		Р А Х У Н О К К А С И.		В И Д А Т К И.	
	мар.	ф.		мар.	ф.
Готівкою в касі на 1-е травня . . .	1817	93	Куплено краму	938	02
Виручено за крам і чай	2176	87	Виплачено боргу	587	01
„ „ банки	3	25	Видано дивіденди	13	55
Прийнято пайв	—	30	„ „ жертв	54	90
Жертв на волинські школи	1	10	Повернуто пайв	3	60
Переходові суми	25	50	Переходові суми	25	50
Повернуто торгові й інші трати з минулих місяців	12	35	Торгові трати	3	75
			Канцелярські трати	7	05
			Нагорода прислузі	103	—
Білянс.	4037	30	За часописі	6	51
			Нагорода членам Управи за два місяці.	90	—
			Лишило ся готівкою на 1-е червня	2204	41
			Білянс.	4037	30

П Р И Б У Т К И. Р А Х У Н О К К Р А М У. В И Д А Т К И.

П Р И Б У Т К И.		Р А Х У Н О К К Р А М У.		В И Д А Т К И.	
	мар.	ф.		мар.	ф.
Лишило ся краму на 1. травня 1917 р.	1812	95	Продано краму	1856	47
Куплено „ в борг і за гроші	1711	03	„ „ 8010 літрів чаю	320	40
Одержано лишки від заварки чаю	65	44	Зреход. краму на робіт., служ. і Управу.	32	36
„ „ на крамі	7	80	Зіпсовано краму	7	20
Повишена розцінка	—	50	Лишило ся краму по покупній ціні на 1. червня	1653	16
Валовий зиск на крамі	253	17			
„ „ „ заварці чаю	28	70	Білянс	3869	69
Білянс.	3869	69			

П Р И Б У Т К И. Р А Х У Н О К З И С К І В І В Т Р А Т. В И Д А Т К И.

П Р И Б У Т К И.		Р А Х У Н О К З И С К І В І В Т Р А Т.		В И Д А Т К И.	
	мар.	ф.		мар.	ф.
Повернуто торгових і інших трат з минулих місяців	12	35	Торгові трати	3	75
Одержано за банки	3	25	Канцелярські трати	7	05
„ „ лишки на крамі	7	80	Нагорода робітникам і служачим	103	—
„ „ від заварки чаю	65	44	За часописі	6	51
Повишена розцінка	—	50	Зреход. краму на робіт., служ. і заряд.	32	36
Валовий зиск:			Зіпсовано краму	7	20
На крамі 253—17.			Чистий зиск за травень 1917 р.	211	34
На заварці чаю 28—70.	281	87			
Білянс.	371	21	Білянс.	371	21

А К Т И В. БІЛЯНС на 1-е червня 1917. року. П А С И В.

А К Т И В.		БІЛЯНС на 1-е червня 1917. року.		П А С И В.	
	мар.	ф.		мар.	ф.
У касі готівкою	2204	41	Капітали:		
Краму	1653	16	Пайовий	479	70
Аптеки	9	76	Вклади	858	47
			Нерухомий	30	—
			Запасний	1149	10
			Фондовий: стипендія на Україн. сина.	253	27
			Аптеки	25	18
			Борг	368	—
			Невиданої дивіденди	395	87
			Невидан. жертв	96	40
			Чистого зиску за м. травень 1917 р.	211	34
Білянс.	3867	33	Білянс.	3867	33

Ч Л Е Н И

	Членів	Сума пайв.
	мар.	ф.
На 1. травня с.р. було членів	1646	504 30
У травні вписало ся	4	1 20
„ „ виписало ся	59	22 50
На 1. червня 1917 р. числить ся членів	1591	483 —

У П Р А В А.

Справочне бюро Генеральної Старшини.

Ком. № 1127, М. К-ий. Ви зі своїми проханнями зверніть ся до Командатури і подайте точну адресу брата.

Тов. І. Ла-ка VI бат. № 3009. Відносно поїздки до брата зверніть ся до Командатури; кошт дороги нам невідомий.

Ком. Hof Mauch, № 1045, т.т. І. П-ко і М. Д-ова. Повернути до табору неможливо. Заходіть відносно близьки й бані зроблені.

Тов. І. Бо-т. I бат. № 877. Перевестись на другу команду, або до другого господаря, можна лишень за згодою Вашого господаря.

ОГОЛОШЕННЯ.

ШУКАЄМО

СКЛАДАЧІВ (наборщиків) і машиніста до нашої таборової друкарні, добре знайомих з цим ділом. Просимо при зголошуванні подавати докладно ім'я, фамілію, та де раніше працював, в яких друкарнях.